

Tribuna Nouă

**REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA**
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate. ***

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Funcționarii Statului

Cu prilejul agitației din rândurile lor. —

Arad, 8 Octomvrie.

vre-o douăzeci de ani, clasa
nu reprezenta mare
nici prin numărul, nici prin
socială a slujitorilor sta-
Toate mergeau pe atunci strună
mai fericită dintre țări și nu
din rândurile funcționă-
se auzea nici o plângere,
idealul tineretului nu se ri-
mai departe de decretul de nu-
asigura traiul, situația so-
bătrânețelor fericite care
să-l obțină.

insă lucrurile s'au schimbat
Necesitățile serviciilor pu-
impovărate de o legislație tot
complicată, și — s'o spunem —
politice de partid, a cărei
lăsați să are un principal de-
statului, au înmulțit, de
ani încoace, în progresie geo-
numărul funcționarilor.

dăm numai o singură pildă,
aminti că „siguranța generală a
care, acum un sfert de veac,
reprezentată printr-un șef de biu-
doi impiegați, constituie azi
intins serviciu public, înregi-
nd câteva mii de funcționari.

bașii statului se numără azi la
sute de mii și numai cu ei
s'ar putea înghetă un for-
bil partid politic. Dar puterea
importantă lor nu residă numai în
ci și în rolul lor, cu mult
apreciabil ca înainte vreme. În
social pe care l-a lăsat războiul,
numai în țara noastră, clasa func-
rească a servit și servește încă
scheletul pe care se reconstituie
statul de stat zdruncinat din
azi.

zele societății înseși s'au resim-
catastrofa mondială și rolul
plănarului a căpătat perspective
mărită valoare pentru refacerea
publice. El este agentul social
actual să cheme pe cetățeni la
statul legilor și moralei, pe cari
amestăază așezămintele societății
azi.

ar fi, și la noi, pe... hârtie.
aduce considerația. Totuși se
ușor constată că nu există azi
socială mai desconsiderată și
detestată ca aceea a funcționa-
Ponosul acesta îl poartă pe ne-
o categorie de oameni despre
se poate spune, fără exagerare,
cărșetorii vremilor de azi.
totuși, un complex de împreju-
determină pe unii să-i numească
societății. Cări sunt cauzele
nei atmosfere potrivnice în care
privii funcționarii statului?

precum, în viața de toate zilele,
un ciudat capriciu psihologic,
ghinionist este antipatic, tot
și clasa funcționarească este
considerată fiindcă i-se face o
ne nedreptate. Precum, în ce pri-
apărarea națională, orice obiec-
de ordin bugetar n'are nici-o
oare, față de tratamentul la care
o supuși funcționarii statului,
o scuza nu are trecere. Se poate
une că organizația de stat se
amă, în mod concret, prin func-
marii publice. Ei trebuie să se
ure de deplinătatea atributelor
le formează demnitatea și pre-
giul. În loc de asta, ei se prezintă
asa condițiuni încât constituiesc
guinea de miluți ai societății peste
sunt puși s'o privegheze.
Este inutil să mai amintim că or-

care din funcționarii statului nu
poate trăi, în clasa socială respec-
tivă, decât cel mult zece zile cu
leafa pe care o primește pentru o
lună. În haosul economic și valutar
în care trăim, răul nu este, desigur,
ușor de remediat. Germania însăși,
cu faimosul ei spirit organizator, n'a
găsit soluția problemei funcționa-
rilor decât în aplicarea unui tratament
flotant, cu lefuri cari variau dela
lună la lună, sau chiar la jumătate
de lună, după puterea de cumpărare
a monedei în care erau plătite.

Miscarea actuală a funcționarilor
este pe deplin justificată și legiti-
mată de drepturile stomacului, cari
au privilegiu înaintea oricăror alte
principii de drept. Agitația din rân-
durile lor, care nu mai poate fi po-
tolită de anințirea eșecurilor sufe-
rite mai acum vre-o doi ani, arată
acuitatea crizei grave priu care trece
serviciul statului. Mergem hotărât
spre o completă dezorganizare. Scurt,
funcționarii statului se împart în
două categorii: muritori de foame
sau necinstiți. Nici una nici alta nu
ne poate face onoare.

Care ar fi soluția? Deslegarea
practică și eficace a problemei func-
ționarilor stă numai într-o singură
măsură: reducerea la jumătate a
numărului lor. Nici unul nu se
plănge de prea multă muncă și or-
când unul ar putea munci cât doi.
Cei cari ar rămâne în urma triaju-
lui, făcut escusiv în vederea intere-
selor serviciului, vor putea fi plătiți
omenește. Iar cei cari pleacă, găsească
în țara asta destul teren de muncă
onorabilă și bine retribuită.

Soluția augmentării salariilor, cu
zece, douăzeci sau chiar cincizeci la
sută nu se pare un paratoner de-
fectuos sau cel puțin o măsură mo-
mentană care nu rezolvă fondul.

Deslegarea problemei funcționa-
rilor, atât de delicată și atât de di-
ficilă, se poate spune că face parte
din însuși mănunchiul privilegiat al
măsurilor de apărare națională.

NOTE

„Un ultimatum - soarelui!”

Arad 8 Oct.

După multe sminteli cubiste, dadaiste etc.
Parisul a mai născut una: *Energumenismul*.
Energumenism? — Da! Nici mai mult
nici mai puțin decât... realizarea „disorăției
trepidante”. E o nouă „doctrină”. Vrea să distru-
gă — vai nouă! — cosmosul. Vrea să reconstruiască
o nouă lume, fără un plan preconcepțuit...
Pentru cei ce ar dori să intre în... tainele ace-
stei noi doctrine, fanaticii ei ostași din Cartie-
rul Latin și de alurea, au pregătit un „*Guide moral*
de l'Energumenisme ou manuel du panhyesterisme
integral et de la superexaltation appliquee”.

Realitatea se cucerește cu o serie de abracada-
brante hotărâri:

- a) suprimând limba și verbul, folosind exclu-
siv exclamația și onomatopeia transcendentă și
gesticulatorie;
- b) deținând cultivarea artelor și grației;
- c) omorând-o pe Isadora Duncan;
- d) reglementând „viața explosivă” care e defi-
nită ca formă superioară a existenței;
- e) impunând automobilelor o viteză... mi-
nimă de două sute chilometri pe oră; filmelor o
viteză de cinci sute de chilometri;
- f) obligând pe conferențieri de a vorbi numai
cu o viteză de 2000 cuvinte la minut (Acea-
astă reformă ar fi fără doar și poate binecuvân-
tată pe întreaga față pământului. N'ar trebui
uitați însă nici oratorii cu discursurile lor chilo-
metrice considerate de unii oamenii ca torturi
de dreptul inchiștoriale!)
- g) ordonând... inimii omului să arate nu mai
puțin de 250 pulsații pe secundă.

Codicele nouilor soști mai conține și alte...
groaze dispoziții. Limita etății viete va trebui
să fie stabilită între 20—30 de ani, bășanii și
neputincioșii vor fi, pur și simplu, omorâți, la
copii va fi cultivată — epilepsia! Sexul feminin
va fi distrus.

Și, culmea culmilor: se va trimite un „ultima-
tum” — Soarelui!

Ajunși pe acest Everest al absurdului ne
oprim, cu toată mila creștinească pe care trebuie
s'o avem în fața acestei noi boale pariziene
care, poate, nu va întârzia să-și facă apariția și
în Bucureștii slăbiciunilor noastre.

Extinderea stărei de asediu în Basarabia

„Monitorul Oficial” de ieri publică
următorul jurnal al consiliului de mi-
nistri:

Starea de asediu decretată prin înaltul
decret No. 853 din 14 Martie 1921, se
extinde, pe data de 5 Octomvrie în sudul
Basarabiei, până la o linie de demarcație
care va atinge punctele: gara Schinoasa,

est Abacldgeaba, vest Romanovca, est gara
Culmi, est Tardița, vest Malo Iarostaveț.
est Ivanovca bulgărească, vest Selioglo,
vest Enichioi, vest Chital, vest Chilia Nouă
la vărsarea lacului Chital în Dundre.

Conferința canonicului englez Beate

Sub auspiciile „Societății ortodoxe națio-
nale a femeilor române”, canonicul englez
Beate a ținut Duminică la Fundația Carol,
o conferință asupra necesității apropiării bi-
sericilor.

După ce a arătat conferențiarul care-i ac-
tivitatea desfășurată în cadrul mișcării reli-
gioase din Anglia, a insistat pentru conclu-
zia sa, asupra asemănarilor între biserica
anglicană și cea greco-orientală.

Conferința a fost tradusă în românește de
dl Victor Hillard.

Dna Alexandrina Cantacuzino, președinta

„Soc. ortodoxe naționale a femeilor române”
și dl V. Ispir, secretarul general al ministe-
rului cultelor a rostit cuvântări de mulțu-
mire pentru Sf. Sa canonicul Beate.

Pentru coloniștii din Transilvania

Casa centrală a împroprietăririi a făcut
cunoscut consilierilor agricoli ai județelor
Satu-Mare, Bihor, Arad, Timiș-Torontal și
Sălaj, să ia măsuri față de coloniștii ce se
vor stabili chiar acum în acele județe în
sensul că ei să fie adăpostiți provizoriu,
până la primăvară în locuințele fostelor ferme
și conace expropriate în întregime. Dease-
menea, consilierii agricoli vor îngriji, ca din
grâu de sămânță, provenit din executarea
contractelor în natură, pentru terenurile sta-
tului să se dea o parte coloniștilor, astfel
ca cel puțin 2 hectare din loturile lor să
fie însămânțate, chiar din toamna aceasta cu
grâu.

Vizita dlui I. Brătianu la Viena

VIENA, 6. — Primul ministru român d.
I. Brătianu, însoțit de șeful său de cabinet,
d. Pleșa a sosit azi dimineață la Viena.
La gară primul ministru român a fost salu-
tat de d. Mitileu și personalul legației ro-
mâne precum și de ministrul de externe al
Austriei, dr. Gruenberger, mini-trul Cehoslo-
vaciei la Viena, d. Krafka, ministrul Austriei
la București d. Knobloch precum și de re-
prezentanții președintelui republicii și ai can-
celarului.

Intrevederile cu preșe- dintele republicii și cu cancelarul Seydel

VIENA, 7. — Primul-ministru ro-
mân d. I. Brătianu, însoțit de minis-
trul de externe al Austriei, dr. Gruen-
berger, au plecat dela gară la hotel
Imperial. După aceea d. Brătianu, în-
soțit de d. ministrul Mitileu, a făcut
o vizită cancelarului Seydel, care l'a
primit în prezența ministrului de ex-
terne dr. Gruenberger. Intrevederea a
durat pesta o oră și ministrii s'au ocu-
pat cu situația politică generală, dis-
cutând în deosebi evenimentele cari
au intervenit dela vizita cancelarului
austriac la București. S'a constatat
din nou că politica generală tinde spre
consolidarea păcii și că în această pri-
vință interesele României și ale Aus-
triei merg paralel. Vizita d-lui Bră-
tianu va contribui nu numai la conso-
lidarea bunelor relații între ambele
țări, dar va favoriza transarea chesti-
unilor relative la executarea reciprocă a
tratatului de pace.

VIENA, 7. — După amiază d. Brătianu
a fost primit de către președintele repu-
blichei d. Hainich. Președintele Austriei a
conferit primului ministru român decora-
ția de aur cu cordon a republicii și
i-a înmănat această distincție personal.
După întrevedere a avut loc un dineu ofe-
rit în onoarea d-lui Brătianu, la care au
luat parte comisarul general al Ligei
Națiunilor pentru Austria, D. Zimmermann,
ministrul Gruenberger, ministrul Mitileu,
șeful poliției austriace d. Schober, mi-
nistrul Austriei la București, d. Knob-
loch, șeful de cabinet al d-lui Brătianu,
d. Pleșa și alte personalități marcante din
lumea politică a Austriei.

D-nii Ion I. C. Brătianu, președintele
consiliului de ministri și I. G. Duca
ministrul afacerilor streine, au fost
decorați cu marele cordon al ordinu-
lui Republicii austriace.

Declarațiile dlui Brătianu

VIENA, 8 Oct. — Primul ministru
al României a primit pe reprezentanții
presei și a făcut declarații asupra sco-
pului vizitei sale.

— Am venit la Viena — a spus dsa
— pentru a să continui opera de li-
nistire și împăcare a statelor dunărene.
Acesta este ținta principală a politicii
românești. Noi, românii, avem o răvnă
sinceră pentru pacea Europei și în
deosebi pentru pacea statelor dună-
rene. Rolul Vienei este foarte apreciat
de noi și mă bucur, că am găsit aici
un ecou viu al simțămintelor și scopu-
rilor mele politice.

FOILETON

CHESTIUNI SOCIALE

Inscripțiuni din închisori

De I. Rem. Anselme

II.

Mai toate închisorile centrale din străină-
tate au biserica lor proprie, în care sunt
conduși osândiții să asculte slujba divină.
Chiar și în aceste biserici s'au găsit o su-
medenie de inscripțiuni, dintre care unele
dovedesc o adăcă cugetare, altele filosofie
sau chiar remușcare.

Pentru a înțelege cum au putut fi scrise
sau săpate aceste crâmpeie ale gândului, este
destul să spunem, că biserica are forma
ovală, cu altarul în mijloc, înconjurat de trei
rânduri de loji decăte 1½ m. p. închise
prin câte o uscioară. Partea dinspre altar a
loji are grătare de fier și în fiecare din
aceste boxe se introduce numai câte un de-
ținut, adus din celulă prin coridoare anume
construite.

Este zadarnic să mai susținem, că paza
este strașnică; dar cu toate astea acest pe-
lerinaj la locul de rugăciune, este unul din
cel mai nebănuit prilej de a schimba co-
respondența între ei. Scrisul se face fie pe
scoarța cărților de rugăciune, fie chiar pe
pereții celei.

Vom da mai jos vreo câteva din inscrip-
țiunile culese:

Nici contele Ugolino n'a avut zile mai
amărute decât sărmanul Bersagliere, care

trebuie să moară în cotețul acesta de căine,
ca să asculte liturgia. Biata omenire.

Nu asculta la ceea ce este împrejurul tău,
ci ia aminte la cuvântul Domnului și fi de-
votat lui. Iată datoria ta.

Cât de neînsemnați suntem, bieți muri-
tori! Ne aratăm amici unii altora, pentru a
ne putea defăima pe ascuns.

Ingenuchiând aci la picioarele acestui
crucifix, simt un fior de remușcare pentru
crimele comise. Domnul să mă ierte!

Caut pacea dar nici aci nu o găsesc. Ce-
lula aceasta din biserică mă face și mai trist.
Nu voiui mai reveni.

(Cuvinte adresate predicatorului în bise-
rică.) Și tu ne vorbești nouă de caritatea
creștină? Vorbește-le călailor, cari ne țin
aci pe drept, pe nedrept, dar totdeauna prin
mijloace barbare.

(Filozofie.) Dacă D-zeu a lăsat instinctul
de a fura, cărnii noi trebuie să ne supu-

nem; sunt alții, cari au instinctul de a ne
aresta. Lumea aceasta este un teatru făcut
pentru a ne distra încontinuu.

Nu sunt decât victima răului făptuit de
alții. Oh, celulă deschide-te și redă-mi
libertatea!

Uitându-mă la sfânta fecioară cu pruncul
în brațe mi-aduc aminte de ai mei. Plâng,
femeie lunga ta mizerie; mi-e milă de du-
rerea ta; dar tu ai cel puțin tovarășia copi-
lor, eu însă, scumpă soție, sunt despărțit
de tine și de copiii mei pentru multă vreme,
între patru pereți și în lanțuri între ban-
diți.

(Încercare de sinucidere. Scris cu sânge.)
Iartă-mă mamă! Sunt 29 ani decând mi-ai
dat viață. Astăzi este ziua nașterii mele, îmi
iau viața ca să nu mai sufăr și ca să te
regăsesc pe tine. Îi iert pe toți afară de
unul, pe care îl blestem. Adio pentru tot-
deauna tuturor.

„Nu mănca carne Vinerea și Sâmbăta!”
Dacă poți, procură-ți cartea „Isabela sau
Misterele Mănăstirii napolitane”, acolo vei
vedea cum știu să postească preoții și
călugării.

Ah, dacă ași fi ascultat pe tata, când îmi
tot spunea să nu umblu cu stricăți, desigur
că acum n'ași fi fost aci să plâng.

Este preferabil să fi sărac și deștept. Să

racului nu-i lipsește decât bogăția, dar
prostul și dacă o are nu știe să se bucure
de ea.

Este deajuns să ai bani sau o femeie
frumoasă, ca să fi achitat.

O femeie frumoasă este totdeauna ne-
vinovată.

Preoții sunt rău văzuți, pentru că rdi-
giunea lor nu mai este cea adevărată.

Cuvântul Domnului nu întărește pe om,
decât atunci când este rostit de o gură
cinstită.

Ascultați cum vorbește predicatorul acesta.
Cine nu-l cunoaște ar crede, că este un
sfânt, dar eu care l-am văzut într-o seară
alergând, știu ce poamă este.

Poporul când fură, ia exemplu dela
stăpânire.

(Socialism.) Bogatul fură dela sărac. Să-
racul la rândul-i trebuie să-l fure pe bogat,
întrând astfel în posesiunea părții sale și
dacă ia ceva mai mult, apoi aceasta poate
fi privită ca o dobândă la banii lui furati
de atâta vreme.

(Ironie.) Un reclusionar liberat, termi-
nându-și studiile în închisorile Centrale,
cântă slujbă ca agent de schimb, anga-

Bunde de blană
gata și la comandă
se capătă la
Anton Ioanovici blănar
Arad, Bul. Regina Maria 9
Palatul Neuman. Înființat 1882

Insertii se primesc
la Administrația ziarului.

Regatul România. :: Tribunalul Arad.
No. Cof. 5894/1924.

Publicațiune.

Tribunalul Arad face cunoscut, că în urma cererii lui Iosif Nicolovici comerciant Arad, pe baza §-lui 7 a Ordin. Minist. 4070/1915. M. B. s'a introdus procedura de concordat forțat fără faliment.

Ca supraveghetor de avere este denumit Dl. Dr. Avram Ursuțiu avocat în Arad.

Creditorii sunt provocați ca creanțele lor să le anunțe până la 31 Octombrie 1924 în modul prescris în §-ul 28 a sus așezatei ordonanțe, ca altfel nu au drept de vot.

Termin de desbatere este în ziua de 11 Noembrie 1924 la ora 9 a. m. (Tribunalul Arad, etaj I, usa Nr. 74).

Efectul de drept a procedurii se începe cu ziua de 29 Sept. 1924.

Arad, la 29 Sept. 1924.

Consilier: ORNSTEIN, m. p.

Răspândiți Tribuna Nouă!

Cele mai bune și mai ieftine haine se pot procura dela firma: **Mihail Niculescu**, croitor, Piața A. Iancu 17. Se pregătesc tot soiul de haine pentru dame.

Fier pentru cercuri, plăci de fier
și tot felul de plăci de fier. (Mosse 7019)
mai ieftin ca ori unde, la:
I. Nacht sucursala prăvăliei mari de metal și fier Arad,
Bulevardul Regele Ferdinand I. Nr. 28.

„ASTRA“
Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad
Adr. telegr. VAGONASTRA TELEFON: 694 și 900

SECȚIA MOTOARE: Autobuse pentru circulație în orașe, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisie prin cardan, sau lanțuri. (In-cărcătură 3 tone). — Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. — Strunguri de precizie pentru tăierea de gheviinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe între vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. — Prese cu excentric cu cursă de 8 tone. Piese de automobile pentru automobile de lux și camioane de orice marcă. — Piese pentru motoare de benzină de orice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magaziile de consignație mai jos notate.

Arad: Intreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri numărul. 6. Brașov: „Silvania“ Intreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor numărul 7. Cernăuți: „Mecano“ S. A. Piața Unirii numărul 9. Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan Cel-Mare numărul 3. Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj Oradea-Mare: „Economia“ S. A. pt. Comerț și Ind. Piața M. Viteazul 1. Sătmăr: Frații Prinț, Turnătorie de Fier și Fabrică de Mașini Sibiu: Compania Anglo-Americană, Bretter Promenade. Târgu-Mureș: Biró E. Ing. mech. intrepr. tehnică Strada Ștefan-V. 1a. Timișoara: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorove-gasse 5.

Regatul României
Subprefectura județului Arad.

Concurs.

Noi, Subprefectul județului Arad, în baza art. 18 a regulamentului pentru aplicarea legii asupra statutului funcționarilor publici, publicăm și admitem concurs pentru ocuparea postului de primbibliotecar la subprefectura județului Arad încadrat în gradația a 2-a a clasei a. VII-a de salarizare, a unui post de contabil la contabilizarea județeană încadrat în gradația a 2-a a clasei a VIII-a de salarizare, alor două posturi de practicanți administrativi încadrate în clasa a X-a de salarizare, alor două posturi de pretor, unu la pretura Radna încadrat în clasa a X-a de salarizare și unu la pretura Halmagin încadrat în gradația 1, a clasei a IX-a de salarizare, a unui post de notar la comuna Săvârșin precum și pentru eventualele posturi ce ar deveni vacante prin transferare sau înaintare.

Cei cari doresc să fie numiți în unul din posturile de funcționari a subprefecturii județului Arad au să intrunească condițiunile prevăzute în art. de lege I, din 1873 precum și cele prevăzute în legea și regulamentul statutului funcționarilor publici.

Cererile cu documente necesare și anume din partea celor cari nu ocupă nici o funcțiune ni-se vor înainta direct pentru a fi supuse spre desbatere comisiei pentru propuneri de numiri și înaintări, iar din partea postulanților, cari ocupă funcțiuni publice ni-se vor înainta prin autoritatea la care funcționează.

Cererile vor fi provăzute cu documentele amintite în art. 7 a regulamentului pentru aplicarea legii asupra statutului funcționarilor publici, urmând să dovedească că au calificarea recerută și prevăzută în legile organice din Ardeal și că intrunesc condițiunile prevăzute în legea și regulamentul statutului funcționarilor publici și ne vor fi înaintate până la data ee 30 Octombrie 1924.

Arad, la 8 Octombrie 1924.

Subprefect: Dr. LAZAR, m. p.

Scrisoare din Viena

Artiștii români în lumea muzicală

Arad, 6 Octombrie

Miscarea și agitația depe timpurile, când capitala Austriei a atins punctul culminant al conjuncturii sale cu urmări așa de fatale, par'că se înnoește într-o altă formă, mai serioasă ca'n trecut. În pensuni nu mai găsești ușor loc și vezi în toate părțile străini cari sunt din nou bine primiți: vienezi e practic, știe ca străinul aduce bani cu sine. Vezi olandezi bine hrăniți, italieni cari comandă camere încălzite; evrei maghiari foarte scârboși, japonezi perseveranți, dornici de a ști și cunoaște cât mai mult — vecinic făcându-și notițe, și nu lipsesc nici oaspeți negri cari sunt bucușori dacă nu observi și nu sunt obiecte de curiozitate.

Dintre ai noștri, mai mulți sunt cari își fac studiile în special medicinisti și artiști — muzicani. Unde ar putea studia aceștia din urmă mai bine ca'n Viena, orașul în care a trăit și s'a inspirat Beethoven, Mozart, Schubert, Schuman, Wolf, Brahms și unii dintre cei mai mari compozitori ai zilelor noastre — Strauss. Nu e hazardată declarația pe care am auzit-o în zilele trecute, că dintre locuitorii acestui oraș 70% s'a pricepe la ceva instrument muzical. În toată lumea greu poți afla un oraș care s'ar putea mândri cu o istorie muzicală așa bogată și frumoasă ca Viena. Tocmai în acest oraș unde selecțiunea valorilor artistice se face cu atâta grijă și unde pretențiunile sunt așa de urcate, ne putem lăuda cu câțiva artiști de prima valoare.

Acți a devenit mare în renume (să nu zic și în greutate...) *Grozăvescu* pe care vienezii îl înșiră după Piccaver. El atrage totdeauna casă umplută și are frumoase angajamente în Germania. Profesorul Steiner face repetiții cu el și se vede deja influența distinsului maestru, căci *Grozăvescu* îngrijește și își cultivă darul cel are, talentul și aptitudinea cu care la înzestrat așa de bogat natura.

Tot acest profesor ales, care dealtecum este și interpretul cântecelor lui Strauss, are de învâțat pe baritonul *Olariu*, căruia, cei competenți, îi profetesc un viitor frumos.

La *Vojskoper* am auzit pe *dra Ursula* care figurează ca primadonă a acestei opere populare având o voce admirabilă și joc de scenă f. bun. Membra nouă — și de mare valoare — acestei opere este *dra Văftanu* — din orașul nostru, care imediat după absolvirea Academiei a primit un angajament bun iar azi are deja roluri frumoase, cum spre ex. păstorașul (*Hirtenknecht*) în *Tannhauser*, *Siebele* în *Faust* și altele — despre cari ne vom aduce aminte cu plăcere în viitor.

Aceștia ar fi dintre cei „arhive“ — soși: este însă și un grup de începători care printr'o muncă asiduă și prin temperamentul adus de acasă... voeste par'că să dea lupta cu acei mulți germani cari prin perseverența lor caracteristică doresc să obțină înaltațea.

Cât despre viața socială — fiindcă am intenționat să vorbesc numai despre muzică — trebuie să fac amintire despre activitatea frumoasă a societății noastre vechi „România Jună“, despre cafeneaua „Edison“, locul de întâlnire al românilor (aci poți citi jurnalele din țară), pensionul *Selejan* unde stau mulți români, cât despre biserică, care e cercetată cu regularitate de către toată lumea de aci, ajuns fiind la sfârșitul acestei scrisori, îmi rezerv dreptul de a vorbi de altă dată. (ht)

Artistice -- Culturale

Sărbătorirea lui Bartok la București

În 19 Octombrie marele compozitor și pianist ungur *Bela Bartok* va da un concert la București, în salonul cel mare al Palatului Sincicului Ziaristilor.

Bartok va cânta un program compus din *Scarlatti*, *Beethoven*, *Chopin*, *Debussy*, apoi numeroase compoziții proprii, între cari și faimoasele sale „*dansuri românești*“, premiate și publicate de vremuri de *Academia Română*.

După informațiile ziarului „*Rampa*“, „Societate compozitorilor români“ intenționează să sărbătorească pe ilustrul oaspe și membru de onoare al ei, printr'un festival, la care urmează să-și dea concursul maestrul *G. Enescu*, quartetul „*Regina Maria*“, d-na *Germani-Ciomac* și dl *Folescu*, cari să execute diferite compoziții ale maestrului.

„Oameni și curente în literatura românească“

Duminea trecută dl profesor *Nicolae Iorga* a ținut la Craiova, în sala „*Ramuri*“, o conferință despre: „Oameni și curente în literatura românească“.

Di Iorga s'a ridicat împotriva simbolistilor numindu-i poeți de cafeene, aruncând săgețile ironiei sale multor talente ale scriitorului nostru de azi, și s'a oprit apoi asupra lui *Panait Istrati*.

În cuvinte aspre dl profesor *Iorga* s'a ridicat în contra „*Kyreli Kyralina*“, infățîșându-o ca o aberație străină de sufletul neamului nostru, iar felul acesta de literatură îl clasează ca un nou gen: *literatura porturilor*, literatură de vițiu și decădere.

jându-se cu prăfuitul aurului și al argintului și la rigoare se însărcinează și cu educația tineretului.

(*Remușcare*.) Înainte de a comite primul furt, mă simteam atât de bine. Toată lumea era a mea. Pe dată însă ceam furat, s'a produs o stranie schimbare în toată ființa mea. Am devenit obraznic, gata de certă în orice moment, uitasem pe Dumnezeu. Nu eram bolnav și cu toate astea, nu mă simțeam bine, cred că se putea vedea și pe fața mea conștiința răului făptuit. Dar noaptea, ce agitat eram de câte ori obraji mei erau inundați de lacrimi, plânsul și suspinul îmi frământau pieptul. Aprindeam atunci lumânarea ca să privesc banii furati în nădejde că gândul, că eu ei îmi puteam cumpăra orice, mă va liniști. Dar vai, nu găseam nimic care să-mi fi putut face plăcere. Și dacă auziam vre'un zgomot sau vreo poartă deschizându-se, un fior rece trecea din creștet până în tălpi, credeam că via să mă aresteze. Numai Dzeu singur, fără să-l chem în ajutor, m'a scăpat dela sinuciderea.

(*Remușcare*.) Sărman părinte pentru sine a fost o lovitură de moarte, când ai descoperit primul meu furt. Tatăl meu, cassier al unui teatru observă, că-i lipsesc bani în fiecare zi. Bănuindu-l pe ajutorul său îl pândi, dar mă prinse pe mine. Sărmanul tăcu; nu mă putu bate; nu s'oase nici un singur cuvânt de dojană, și se culcă și nu se mai sculă.

Un Institut de cooperatie intelectuală la Roma

Mussolini a decis de-a oferi Ligei Națiunilor un Institut de cooperatie intelectuală analog cu cel pe care l'a oferit guvernul francez.

Acest Institut care se va ocupa cu problemele juridice, va avea sediul la Roma, iar guvernul italian îi va acorda o subvenție anuală de un milion lire.

Liviu Rebreanu

lucrează la un nou roman intitulat „*Adam și Eva*“.

Despre poetul Al. Th. Stamatiad

Ziarul „*Rampa*“ din București, scrie un elogios articol, cu prilejul apariției volumului „*Din trâmbețe de aur*“ (Editia a III.)

Mihail Sadoveanu — în nemfește

Ziarul „*Prager Presse*“ care arată un deosebit interes literaturii noastre, publică în numărul său din 2 Octombrie nuvela „*Căinele*“ de *Mihail Sadoveanu*.

Poetul Cincinat Pavelescu

va publica în curând un nou volum de poezii și unul de epigrame, precum și două plachete conținând o poemă epică și una orientală.

D-sa lucrează deasemeni la o comedie modernă.

Autobiografia unui hoț, care a încercat să se sinucidă. Mor pentru că sunt prea umilit de soarta mea. Sunt 9 ani decând fur și tot nu-mi ajunge. 2558 zile de închisoare în 9 ani; destin afurisit! N'am decât viciul acesta. Nu beau, nu joc cărți, nu sunt afemeiat, fur numai și acest nărav, nu-mi procură nici o plăcere. Fiți blestemați voi tovarăși, căci în discuțiunile noastre nu vorbești decât de mii de lei. — Oh, și de câte ori am jurat să nu mai fur; dar am fost sperjur. Blestemată fie ziua, care m'a văzut nascând.

Tinerilor, ascultați cuvintele unui mizerabil, care peste câteva minute nu va mai fi:

„Nu vă încredeți în spusele hoților, cari vă istorisesc despre bogăția și viața lor fără de griji. Toate sunt minciuni și idealuri cari n'au existat. Aruncați o privire împrejurul vostru și uitați-vă la șarlatani și șireții, care vă nunt. Întrebați-i unde sunt bogățiile lor; și-au petrecut tinerețile în închisori, ca să-și termine bătrânețile în ocnă sau în spital.“

Camarazi, lăsați hoțiile. muca este singura care vă va face zilele senine. Furând veți duce vecinic o viață de umilire și de durere, vă veți ruina corpul; iar sufletul vostru se va abrutiza. Gândiți-vă la mama voastră, la patrie și muncii.

Dacă nu sunteți în stare să vă stăpâniți, faceți ca mine, scăpați societatea de prezența voastră nefolositoare. Sinuciderea este moartea cea mai onorabilă, pe care o poate avea un hoț. Printre cei cari vor veni să vă vadă, se va găsi unul, care să verse o

A apărut: **Cele trei Crisuri**

George Bacaloglu: *Reforma*

Mihail Codreanu: *Flux macabru*

Dr. Andrei Sigmund: *Ceva de*

litatea americană

Victor Eftimiu: *Văstest de*

Ion Dongorozi: *Lămurire*

A. Cotruș: *Știi tu să 'nfrunți*

plin, viața? ... (versuri);

George A. Petre: *Presimțiri*

(versuri);

Ioan Ciorănescu: *Înstrăinare*

Radu Gyr: *Scrisoare din*

suri);

Gh. Sofronie: *Sfânta Alantă*

țunilor);

T. Ulmu: *Iernile mele* (versuri)

Cronici: *Cronica literară*: Emin

ritare negre, poeme de Al. T.

Gh. Sofronie: *Gregoire Alexinski*

rizme au Comunism; Dr. Aure

Un manual de școală excelent.

Cele trei Crisuri în

nătate: Al. Keresztury: *Scrisori*

Budapesta.

Note: *Premiile revistei noastre*

despre Nietzsche. — Desvelrea

tului Vlahuță. — Eroul Avram

Un gest frumos.

Memento — Bibliografie —

vram Iancu. — Aug. G. Pall

viața Sf. Ignățiu.

Populația Ardealului și Banatului

Serviciul regional de statistică din Cluj a publicat tabloul mișcării populației în Ardeal și Banat pe cei patru ani de la sfârșitul anului 1923 la începutul anului 1924. După aceste date s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

Pe baza rezultatelor din 1923 la mie pe an, în Ardeal s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an, față de 1923 când s-au înregistrat 202.054 nașteri și 122.780 morți sau 33 la mie pe an.

populații etnice, prezentând diferențe însemnate numai la morți, s'a putut calcula aproximativ și care este numărul actual al românilor, al celorlalți creștini și al evreilor.

Asfel se socotește astăzi populația Ardealului și Banatului la cifra de 5.529.500 suflete, dintre cari sunt români 3.280.900, alți creștini 2.016.920 și evrei 131.630. Proportional sunt 59,34% români, 36,47% alți creștini și 4,19% evrei. Cifrele acestea fiind calculate numai pe baza nașterilor, sunt aproximative, neputându-se ține socoteală de populația flotantă a emigraților, a căror cifră nu este încă stabilită.

Repartizată populația după sate și orașe, avem locuitori rurali 4.000.000, dintre care români 3 milioane, alți creștini 1 jum. milioane și evrei o sută de mii sau proporțional 65,22% români, 32,61% alți creștini și 2,17% evrei. Locuitori urbani avem: 280.950 români, 516.920 alți creștini și 131.630 evrei, ceace reprezintă proporțional: 30,23% români, 55,61% alți creștini și 14,16% evrei.

Sporul total al populației la sate și la orașe a fost în cei patru ani din urmă de 210.020 suflete, ceace dă o înmulțire a locuitorilor pe fiecare an cu 52.657 sau 952 la mie pe fiecare an. Exactitatea cifrelor rămâne să fie verificată de recensământul populației, în lipsa căruia nu se pot publica decât date probabilă asupra numărului populației Ardealului și Banatului.

A sosit Bela Bartok,

celebru compozitor și pianist, marele prieten al românilor. Singurul lui concert va avea loc astăzi Joi seara în Palatul Cultural. În program figurează compozițiile lui admirabile țesute pe melodii populare românești. Bilete, în număr redus, la librăria Olah, lângă biserica Minorilor 83.

Intre Predeal și Timiș un tren s'a rupt în două

Sâmbătă noaptea, un tren de marfă, compus din 31 vagoane dintre care cele mai multe încărcate s'a rupt în două pe distanța dintre cele două tuneluri între Predeal și Timișul de Sus.

Partea din tren, care rămăsese în urmă, porni cu viteză pe pantă, ajunse vagoanele dinainte, care au fost lovite cu violență așa de mare, încât 5 vagoane încărcate au fost total sfărâmate. Sfărâmurile s'au grădărit pe linie, și au făcut astfel ca circulația să fie împiedicată.

Dar în ciocnirea puternică a vagoanelor, care lunecau în pantă, 3 vagoane au deraiat și acestea au stricat linia pe distanța de câteva zeci de metri.

Deși s'au produs și ciocniri și deraiere în acest accident, totuși personalul trenului a fost așa de circumspect încât a sărit și dela frânele vagoanelor și dela mașina la vreme. Și de acia n'a fost nici o victimă.

Avizate la timp stațiunile Predeal și Brașov, au luat imediat măsuri de desfășurare liniei, ca circulația pe o linie așa de principală să nu fie multă vreme împiedicată.

Până noaptea târziu s'a muncit cu stăruință, astfel că circulația e liberă între Predeal și Brașov. Până la deschiderea liniei însă trenurile care aveau itinerariul în această direcție au fost îndreptate pe la Sibiu-Turnu-Roșu.

Soarta prizonierilor români din Rusia

Iasi, 6 Oct. Știri sosite de peste Nistru confirmă că guvernul sovietic a admis ca prizonierii români din timpul războiului, cari se află încă în Rusia, să fie scoși din fortăreața din Moscova și transportați în localitatea Nuova-Parchi, unde se bucură de oarecare libertate.

Unul dintre prizonieri, Max Beer, originar din Iasi, fiind grav bolnav după insistența d-ului Catilina directorul serviciului sanitar din Moscova, a fost pus în libertate și se află acum la Varșovia.

Arabia va fi o confederație

Arabia va avea în curând un alt regim politic. Se va constitui o confederație de state cu un parlament comun. Toți emirii, vor intra în această confederație, sub suveranitatea regelui Hussein.

Capitala confederației statelor arabe va fi orașul Bagdad; iar capitalele religioase vor fi Mecca și Ierusalimul.

Regele Hedjazului, Hussein, a cerut ajutorul Angliei. Guvernul britanic a răspuns că nu va interveni în lupta pentru posesiunea locurilor sfinte musulmane, dacă ambele părți îi vor cere să intervină, el va uza de bunele sale ofiții spre a regula conflictul actual.

Vor fi cutremure violente în Orient?

Sismologul Bendangi anunță în „Il Resto del Carlino“, că violente cutremure de pământ se vor înregistra în Orient și în regiunea prealpina elvețiană, în zilele de 11 și 14 Octombrie a. c.

Situația gravă din India

Ziarul „Daily News“ anunță că din India sosesc știri grave la ministerul respectiv și în cercurile indo-britanice din Londra.

Ziarul observă că cercurile indo-britanice sunt mirate de inactivitatea cabinetului și exprimă părerea că este nevoie de o acțiune în special în provincia Bengal.

Sentința unei magistrate

Dna Jean Norris, care e singura femeie magistrat din New-York, e fără de îndulgență pentru micile cochetării feminine.

Zilele trecute, apărui în fața ei, dna Marion Shaw o tânără acțiță de douăzeci și patru de ani, care era inculpată de complicitate într-o afaceră de furt.

Ea petrecuse toată noaptea în închisoare și micul ei obraz era cam șifonat.

Convinsă că are dreptul să-și refacă puțin farmecele, acuzata cum se așază în boxa inculpaților își scoase din poșetă puful de pudră și o oglindioară și foarte metodic începu să-și pudreze nasul.

— La închisoare! Imediat! strigă severa dna Norris. Condamn pe această femeie la opt zile închisoare ca să se învețe minte că o sală de tribunal nu e un budoar.

Zadarnic dna Marion Shaw ca o pășărică fără creier ce este, începu să lăcrămeze și să-și ceară ertare. Pedapsa era pronunțată. Judecată apoi pentru complicitatea cu iubitul ei în afacerea de furt ea fu amendată cu 1000 de dolari!

Aceasta fu a doua condamnare încasată de o femeie dela altă femeie!

Și se mai obiectează că femeile nu vor fi destul de severe ca magistrați.

Noul rege al Hedjazului

Londra, 7. — Emirul Ali a fost proclamat rege constituțional al Hedjazului.

Din Cairo se anunță că comitetul notabililor din Djeddah a cerut vahabiților să trimească delegați pentru începerea negocierilor de pace.

Vagonul-salon al lui Castiglioni

Budapesta, 7. — „Pesti Naplo“ află din Arad; în fabrica de vagoane „Astra“ din Arad, al cărei președinte este financiarul vienez Camillo Castiglioni, a fost terminat de curând, după o muncă de un an și jumătate, noul vagon-salon al lui Castiglioni.

Vagonul cu opt osii, are o lungime de 28 metri și conține 3 săli, o sală de primire, de lucru și un dormitor cu o cabină de baie. Mobila este din lemn de cedru și eben, ca și pereții vagoanelor. Camera de baie e lucrată toată în marmură și baia e făcută dintr'un singur bloc de marmură.

Prețul costului fabricii pentru fabricarea acestui vagon-salon este de 25 milioane de lei. Vagonul a fost transportat acum trei zile la Budapesta, de unde va fi adus la Viena. Taxele de transit prin Ungaria s'au ridicat la 40 milioane de coroane ungare.

O casă construită în câteva ore

Sâmbătă s'a construit în Glasgow o casă de oțelmodel. La efectuarea construcției asistă o deputație din comitetul însărcinat de ministerul sănătății cu studiul modelelor de locuință pentru casele ce urmează să fie construite în Regatul Unit. În fața delegației s'a început construcția casei. Într'o oră și jumătate zidurile erau ridicate, podeala pusă și ferestrele așezate. La ora 5 casa era terminată. În împrejurări obișnuite însă, după ce temelia este săpată și așezată, construcția definitivă a casei, cu toate amănuntele ei, necesită un interval de 14 zile.

Delegația va examina și alte tipuri de case de oțel, prezentate de diferiți constructori.

Cinema

x Senzațională într'adevăr a fost repriza de aseară dela „Urania“. De mult nu a fost căutat în Arad nici un soi de film, așa de mult, ca cel de aseară. Față de marele interes ce-l dovedește publicul față de acest film, putem să spunem că direcțiunea cinematografului „Urania“ s'a decis să țină filmul încă două seri în program. Așa că el va fi rulat încă astăzi Joi, și Vineri. Așa dară publicul aradan va avea încă două ocazii potrivite pentru a admira înalta artă a film divei Lya Putty.

Mareșalul Foch despre lucrările Ligei Națiunilor

— Opinii interesante. — Lipsurile Ligei Națiunilor. — Mijloace materiale. — Despre război. —

„La Revue hebdomadaire“, a deschis o anchetă cu privire la scopul Ligei Națiunilor. Părerea mareșalului Foch este interesantă. Iată ce a răspuns mareșalul Foch la întrebările puse de redactorul revistei „La Revue hebdomadaire“:

INTREBARE. — În ce condițiuni socotește mareșalul că Franța își poate întemeia încrederea în Liga Națiunilor?

Mijloacele materiale

RASPUNS. — Mareșalul a socotit că-i lipsesc două lucruri Ligei:

a) În consiliile dela Geneva națiunile europene cele mai interesate la menținerea păcii trebuie să dispună de un vot preponderant;

b) Liga Națiunilor trebuie să aibă la dispoziția sa mijloace materiale spre a face ca hotărârile ei să fie respectate.

INTREBARE. — Mareșalul crede că Liga Națiunilor poate ușura sarcinile militare ale țării, printr'un sistem de garanții internaționale?

Reducerea armamentelor

RASPUNS: Da. Reducerea armamentelor nu poate fi decât un corolar al garanțiilor de siguranță. Și acestea vor fi zadarnice atâta timp, cât puterile direct interesate la menținerea păcii, nu vor avea preponderanța în hotărârile dela Geneva.

Reducerea armamentelor în Franța este condiționată, în afară de asta, de dezarmarea Germaniei.

Impotriva războiului

INTREBARE: Se spune adesea că ar trebui înlocuită deviza Si vis pacem, para bellum, prin aceasta: Si vis pacem cole justitiam. Ce crede mareșalul?

RASPUNS: Mareșalul, ca toți oamenii de inimă, vorbește că nimic nu-i mai frumos decât instituirea domniei justiției și că războiul este ceva urit și trebuie să se încerce orice spre a evita vărsările de sânge; iar Liga Națiunilor are la bază o idee generoasă.

Examenul funcționarilor minoritari

La prefectura din Oradea-Mare au început la 2 Octombrie c., examenele funcționarilor județeni, comunali, de poliție, etc. cari nu posedă perfect limba statului.

Examenul — scria „Universul“ — a constat dintr'o lucrare în scris cu subiectele: O cerere de concediu pentru motiv de boală sau descrierea pe scurt a unei excursii precum și din interogări orale asupra serviciului pe care-l îndeplinește funcționarul. Nici-o întrebare, nici un cuvânt despre neamul românesc, despre statul și administrația noastră.

Ca să ilustrăm această afirmațiune vom da aci câteva mostre de răspunsuri orale și în scris ale funcționarilor minoritari, cărora acest examen le cerea „posedarea la prefecte a limbii statului“.

De pildă, un subnotar dela primărie este pus să descrie o vânătoare. Răspunsul, într'o românească stălică, s'a redus în esență la cuvintele: „certificatul de purtare armă“. Un conceptist răspunde, că el „lucrează afaceri servitoare și ocrotire boală“ iar cât privește noțiunile unor cuvinte, ca: pagină, carnet, patron, sunt tot atât de clare în mintea lui, după cum ăltul la întrebarea ce slujbă are, răspunde textual: „sunt la control măcelari“.

La lucrarea în scris, mulți au arătat cu totul altceva în loc de cererea unui concediu; de exemplu, unul spune „cât încă sează la oficiul dării de consum“, altul că „serviciu țin de la 8 la 7“; iar altul, care se mai apropie de chestiune, scrie: „Rog: la onorata primar să elibereze la mine 14

Lichidarea fondurilor de asigurare austro-ungare

— Conferința statelor succesorale ale fostei monarhii austro-ungare —

Pe baza tratatului dela St. Germain, s'a ținut zilele trecute la Viena, o conferință a comitetului internațional cu scopul de a stabili modalitatea după care urmează să se facă lichidarea aceselor de pensii de asigurare de pe lângă întreprinderile particulare, care au sediul pe teritoriul actualei Austrie.

După dispozițiunile tratatului de pace aceste cote nu pot fi întrebuințate de guvernele țărilor moștenitoare decât pentru asigurări sociale.

La început s'a stabilit o convenție tip după care vor fi lichidate toate instituțiile de pensii de pe lângă întreprinderile particulare, care serveau ca instituții înlocuitoare easesi generale de pensii.

Delegatul nostru la această conferință a fost d. I. Argeșan, subdirectorul general al asigurărilor sociale, care are împuternicirea să meargă la Budapesta, unde se va ține o altă conferință pentru executarea dispozițiilor tratatului dela Trianon privitoare la asigurările sociale.

Conferința comitetului internațional își începe lucrările pentru Ungaria la 13 Octombrie.

Casă nu uitați! Atelierul de croitorie de domni al lui LOUIS FRIEDMANN, se află sub Nr. 6 Str. Matei Corvin.

(x) Cinematograful „Apollo“ a avut ieri o premieră. S'a jucat drama „Dincolo de mormânt“, care a avut un succes atât de mare pe cât nu se aștepta. Tema piesei ca și întâmplările din ea atât de agitatoare și variate ei scene o ridică alături cu actorii la o piesă de primul rang. Drama aceasta va rămâne în program la „Apollo“ până Vineri.

(x) Vine! „Cei doi orfani“ Mondial renunță la drama a lui D'Ennery și Cormann.

INFORMAȚIUNI

Administrative

În mod deosebit pe toți noștri, fie din localitate, fie provincie, să ne încunoștințeze când văd o neregularitate în primirea regulată a ziarului nostru.

Onorabili noștri abonați cari sunt rezistenți la plata abonamentelor rugăm respectuos să binevoiască aduce conturile în ordine.

Vizita ziariștilor cehoslovaci

Numărul nostru trecut s'a publicat cu ziariștii cehoslovaci sosesc la Vineri. Ei sosesc astăzi Joi, d-ia și vor fi primiți de reprezentantii publicului aradan, în frunte cu primarul dr. I. Robu. Amănunte la primirea vom publica în numărul de mâine.

Patriarhul Ierusalimului către Mitropolitul primat

În numele Sa patriarhul Ierusalimului înalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit, înalte de părăsirea țării urmând a telegrafa dela Constanța:

Prea Sfințitului Mitropolit Primat al României dr. Miron Cristea București.

În de mulțumire pentru primirea călătoriei și ospitalitatea frățască, cu care a fost primit de înalt Prea Sfinția Voastră clerul român: Ne rugăm Celui înalt, ca să dăruiască înalt Prea Sfinției Voastre, întregului cler și turmei cuvânt, pe care o păstoriți, sănătate și toate mile. Profund mișcat de toate acestea, care țara românească și nu vouă uita, vă rog călduros pe înalt Prea Sfinția Voastră, ca să fie interpretul simțământelor acestora, ale mele și a recunoștinței mele Sion, — muma bisericilor — pe o exprimă prin mine tuturor.

Pe Dumnezu, ca strânsa conlucrării celor două biserici să aducă roade și îmbelșugate spre binele ortodoxiei“

(ss) Damianos, patriarhul Ierusalimului.

Chestiunea firmelor

Cluj, 8 Oct. — În chestiunea firmelor de aici a primit un important răspuns dela ministerul de interne. Cu n-rul 1000 ministrul de interne dispune, că toate firmele maghiare și germane nu trebuie să aibă în limbă streine, în cazul când firmele scrie în aceste limbi poartă și în limba românească. Orice altă limbă e socotită străină și pentru firmele de text și se va percepe impozitul maximal.

Complot descoperit aproape de București

BUCUREȘTI, 8 Oct. — Autoritățile siguranței au fost încunoștințate, că în satul Slobozia, la o distanță de 15 km. de Capitală s'a descoperit un complot. În urma unui întins complot, descoperind la fața locului autoritățile au descoperit mai multe muniții de muniții ascunse. Toate semnele trădărești, că depozitele clandestine sunt ale comuniștilor.

Cronica externă

Intrarea Germaniei în Ligă

Paris, 7. — Guvernul francez a răspuns ieri la memorandumul german relativ la admiterea Reichului în Societatea Națiunilor.

Răspunsul francez confirmă declarațiile anterioare ale domnului Herriot cum că Franța nu se opune în principiu la admiterea Germaniei în Liga Națiunilor cu condiția ca Germania să nu ceară privilegiu și excepții ci să se supună aceleiași proceduri de admitere ca și celelalte state.

Se afirmă că Anglia și Belgia vor da Germaniei un răspuns analog.

Răspunsul Angliei

LEAFIELD, 7. — Guvernul britanic va trimite în curând răspunsul la nota germană adresată celor 10 guverne reprezentate în consiliul Ligei Națiunilor, în care Germania cere oarecare informații în legătură cu propunerea ei de admitere în Liga Națiunilor.

Intre guvernele aliate a avut loc un schimb de vederi în această privință. Răspunsurile guvernelor britanic și francez par ar fi redactate aproape la fel, și nu se îndepartează de hotărârile exprimate de d-ii MacDonald și Herriot în adunarea generală a ligei.

Correspondenții diplomați ai presei britanice cred a ști că guvernul englez nu are ietru nimic de obiectat ca Germania să obțină un loc permanent în consiliul ligei. Totuși decizia finală nu poate fi luată de guverne în parte ci în adunarea generală a ligei.

Este probabil că adunarea va cere Germaniei ca cererea ei de admitere să fie redactată pe baza acelorași condițiuni ca aceea impuse celorlalte puteri, aceasta în conformitate cu pactul Ligei Națiunilor.

Răspunsul britanic va fi deci în sensul ca cererea Germaniei să fie făcută fără rezerve.

Aprovizionarea cu semințe a crescătorilor de viermi de mătase

În vederea aprovizionării cultivatorilor de viermi de mătase cu sămânță de care au nevoie pentru campania sericicolă 1925, Ministerul Agriculturii, aduce la cunoștință celor interesați următoarele:

Art. 3 din legea pentru protecțiunea și încurajarea sericulturii prevede că sămânța necesară crescătorilor de viermi de mătase se poate procura numai de la Ministerul agriculturii sau dela producătorii de sămânță autorizați, singurii cari au dreptul de a o vinde sau distribui gratuit.

Este absolut interzis de a crește viermi de mătase din o sămânță de altă proveniență precum și de a deține o astfel de sămânță.

La art. 5 din sus zisa lege se prevăd pedepse pentru acei cari ar contraveni acestor dispozițiuni.

Ministerul pentru a putea evita să li-se aplice cultivatorilor sancțiunile legii sericicole și pentru a putea din timp satisface

nevoile ce au de sămânță a hotărât următoarele.

Cu începerea dela data prezentei încunștințări, Stațiunea Sericicolă dela Băneasa (Ilfov) primește înscrieri pentru sămânță de viermi de mătase necesară culturii, din primăvara 1925.

În cererile de înscriere solicitatorii vor arăta: Cantitatea de sămânță de viermi de mătase ce doresc a cultiva. Adresa exactă: satul, comuna, județul și oficiul postal sau gara cu care are legătură.

Odată cu cererea de înscriere vor înalța pe adresa Stațiunii Sericicole Băneasa-Ilfov, prin mandat postal, câte 10 (zece) lei de fiecare gram de sămânță ce doresc a cumpăra.

Distributia sămânței se va începe în luna Martie 1925.

Termenul de înscriere se fixează până la 10 Noemvrie 1924.

Economice.

D-l Vintilă Brătianu asupra crizei

Audiența reprezentanților comerțului și industriei

Luni, la orele 6 după amiază a avut loc la ministerul de finanțe, o lungă consfătuire între d. Vintilă Brătianu și o numeroasă delegație a Camerei de comerț precum și a Uniunii generale a industriașilor din România cu reprezentanții din teritoriile alpine. Scopul acestei consfătuiri a fost redactarea răspunsului la memoriul prezentat de către Uniunea generală a industriașilor cu privire la criza de numerar, ce se resimte atât de mult de către toate ramurile de producție din țară.

Vagoanele de marfă

Reprezentanții industriașilor au tras atenția d-lui ministru de finanțe asupra faptului că, în ultimul timp, s'a imputat numărul vagoanelor de marfă în circulație cu circa 20.000. Această situație face ca industriașii să nu poată căpăta la timp vagoanele necesare pentru a-și putea transporta produsele.

Refacerea căilor ferate

D. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe, a declarat că de când a venit în fruntea ministerului de finanțe a cheltuit încă șase miliarde lei pentru refacerea și înzestrarea căilor ferate cu cele trebuincioase și că situațiile ce i-se prezintă sunt din ce în ce mai bune.

O altă chestie, ridicată de industriași a fost suprataxa de 50 la sută ce o încasează căile ferate la mărfurile destinate exportului. Această taxă, împiedică, în bună parte, exportul — în special al lemnului și al produselor de petrol.

Consiliul economic și exportul de lemne

D. Vintilă Brătianu a răspuns că lemnele destinate exportului au fost impuse la o suprataxă de 50 la sută pentru transportul pe căile ferate precum și la actualele taxe vamale, întrucât după cele constatate de ministerul de agricultură și domenii, exportul lemnului luase o dezvoltare atât de mare, încât am fi ajuns la o despădurire a pădurilor. D. Vintilă Brătianu a declarat că dacă industriașii pot dovedi cu cifre că exportul lemnului și al produselor petrolifere a scăzut din cauza supra taxei de transport de 50 la sută sau din cauza taxelor vamale, să prezinte aceste date d-lui ministru de industrie și comerț, care le va supune studiului consiliului economic al guvernului, spre a aviza asupra modificărilor necesare.

Taxe de comunal

Reprezentanții industriașilor și ai Camerei de comerț s'au mai plâns apoi de greutatea ce le au de întâmpinat din cauza taxelor comunale care sunt aplicate după bunul plac al comunei, precum și din cauza impozitului pe cifra de afaceri. Deși au făcut până acum nenumărate memorii și întâmpinări, totuși n'au fost satisfăcuți până în prezent.

Di V. Brătianu a recunoscut arbitrarul după care se fixează și se încasează taxele comunale. A cerut delegației să redacteze un nou memoriu în această privință, pe care-l va înainta comisiei superioare administrative, pentru ca în viitor fixarea și perceperea impozitelor comunale să fie legitime.

Impozitul pe cifra de afaceri

În ceea ce privește impozitul pe cifra de afaceri, d. Vintilă Brătianu a recunoscut că este un impozit de război, pe care însă nu-l poate desființa momentan, din cauză că aduce statului un miliard lei anual. Totuși, pe măsură ce această sumă ar putea fi înlocuită prin aplicarea noilor impozite indirecte, impozitul pe cifra de afaceri se va desființa.

Criza de numerar

Delegația industriașilor și a Camerei de comerț a adus apoi în discuție chestia crizei de numerar. Unii din membrii delegației au arătat că actuala circulație fiduciară e insuficientă pentru nevoile României întregite. Ei au susținut că ar trebui o importantă emisiune, însă, care să fie bine garantată, spre a nu provoca o depreciere a valutei noastre. O bună garanție pentru o nouă emisiune — au susținut delegații comerțului și industriei — ar putea-o forma obligațiunile Creditului industrial, cari sunt garantate prin ipotecile și cu tot venitul industriilor, evaluate în aur.

D. Vintilă Brătianu, ministru de finanțe a recunoscut existența crizei într-o măsură oarecare neadmitând însă pesimismul comercianților și industriașilor. Această criză, a spus dsa, era de așteptat, atunci când din inflație ne-am oprit deodată și când am căutat să apropiem leul nostru cât mai mult la valoarea lui aur. Prin asemenea cize au trecut și alte state vecine cu noi, cum e Cehoslovacia.

În continuare d. Vintilă Brătianu a spus că criza de numerar s'ar putea remedia într-o câțva, numai atunci când toată lumea

și va reduce la minimum posibil cheltuielile, și când își va micsora pofta de câștig, prezentând publicului bilanțuri reale.

Cu privire la propunerea industriașilor de a se face o nouă emisiune garantată cu obligațiunile Creditului Industrial, d. Vintilă Brătianu a răspuns că deși industriașii sunt evaluate în aur totuși nu admite o emisiune garantată în obligațiunile Creditului Industrial, pentru a nu schimba garanția emisiunii cu aur efectiv, conform statutelor Banței Naționale.

D. Vintilă Brătianu s'a declarat, însă, pentru o emisiune de obligațiuni ale Creditului Industrial, recomandând d-lui dr. St. Cerkez, care este administratorul delegat al acestei instituțiuni să studieze imediat modalitatea emiterii acestor obligațiuni. Odată emise, d. Vintilă Brătianu va da dispoziție la Casa de Depuneri ca să-i imobilizeze rezervele ei în aceste obligațiuni. La fel va face și ministerul de finanțe. Cu timpul și publicul va căpăta încredere în aceste obligațiuni și va plasa rezervele sale. Obligațiunile de mai sus vor putea fi lombardate la Banca Națională.

Piața va fi ajutată

D. Vintilă Brătianu a spus delegației că de altfel dsa a venit și până acum și va veni și de acum înainte în ajutorul pieței. Astfel în ultimele zile ministerul de finanțe a pus la dispoziția Banței Naționale suma de 400 milioane lei pentru a mări reescomptul băncilor. De asemenea a mai pus la dispoziție încă 700 milioane lei pentru a plăti diferiților industriași furnizorii de statului. Spre sfârșitul lunii Octombrie ministerul de finanțe va varsa la Banca Națională din rata a doua din contractul cu redevențele de petrol ale statului. De asemenea va mai pune la dispoziția industriei și alte sume provenite din excedentele de încasări ale statului.

Imprumutul extern

Soluțiile de mai sus, — a spus d. Vintilă Brătianu — sunt în afară de contractarea unui împrumut extern. Dacă un asemenea împrumut se va oferi în condițiuni acceptabile, firește că îl vom primi și atunci, ajutorarea pieței va fi mai pronunțată.

Recolta tutunului în Ardeal

După datele statistice prezentate de către Direcția culturii tutunului din Ardeal rezultă că recolta anului acesta va fi de 4 milioane de kgr. pe o suprafață de circa 5000 ha. ceea ce este un progres mare față de anul trecut când întreaga recoltă a atins cifra de 2 milioane kgr. Valoarea întregii cantități de tutun rezultate, nu va trece de 120—130 milioane lei, ceea ce revine pentru kgr. de tutun cam 30—35 lei, tinându-se seamă de prețurile cu care regia plătește tutunurile.

Pe lângă prețul în bani pe care-l dă regia cultivatorilor, li se dă acestora și premii în instrumente agricole, în valoare de 2 milioane lei, acelor cultivatori cari predau cu ocazia recepției cele mai bune tutunuri atât calitativ, cât și cantitativ.

Recolta anului curent este cât se poate de bună din punct de vedere cantitativ, având însă calitate mijlocie. Recepția tutunurilor din recolta anului curent, va începe la 15 Decembrie și va ține 60 zile, adică până la 15 Februarie 1925.

Ea se va face în următoarele centre: Lugos, Recas, Remetea-Germană, Timișoara, Arad, Deta, Valea lui Mihai, Carei-Mari, Satu-Mare, Ernau, Ludoșul de Mureș și Tg-Mureș.

S'au ales aceste centre de recepție, pe de o parte prin faptul că cele mai multe, au depozite de furmentare, pe de altă parte prin faptul că se găsește în apropiere s'au chiar în mijlocul regiunii de cultură, așa că locuitorii cari au de predat tutunuri cu ocazia recepției, nu sunt nevoiți să parcurgă drumuri prea lungi.

În jurul fuziunii Uniunii Forestiere din Ardeal cu U. G. I. R.

Primul din partea Delegației Sindicatelor Forestiere din Ardeal, următorul comunicat referitor la fuziunea „Uniunea Forestiere din Ardeal” cu U. G. I. R.

„Uniunea Forestieră din Ardeal, urmând a fi dizolvată spre a se crea o corporație a Industriei Forestiere din tot cuprinsul României Mari în jurul Uniunii Generale Forestiere, o delegație a sindicatelor din Ardeal a avut în ziua de 31. c. o consfătuire cu Uniunea Generală Forestieră în această privință. În același timp această delegație a luat parte la o consfătuire cu reprezentanții Uniunii Generale a Industriașilor, pentru a găsi modul cel mai eficient de colaborări al noii organizații a Uniunii Generale Forestiere cu Ugr. Nu s'a hotărât nimic în această privință, delegația nefiind autorizată pentru aceasta și a rămas ca la o viitoare adunare generală a membrilor Uniunii Forestiere Ardelene, care va avea loc în București, adunarea generală să se pronunțe în mod definitiv asupra acestei chestiuni.”

Devizele și valuta.

Rador, 8 Octombrie.

Zürich: Deschiderea: închiderea:

Berlin: 123.75 — 124.25

Amsterdam: 203.12.50 — 203.25

New-York: 522.50 — 522.25

Londra:	2329. —
Paris:	27.27 —
Milano:	2270. —
Praga:	1557.50 —
Budapesta:	68. —
Belgrad:	747.50 —
București:	282.50 —
Varșovia:	100.75 —
Viena:	7350. —

București închiderea: Paris 9.820, Berlin —, Newyork 181.50, Zürich 35.40, Viena 26.50, Praga 68.50, —

Valute: Napoleoni: —, Marcadene: —, lire turcească: —, foat englez francez 9.75, franc elvețian 36, —, drachina 340, dinar 260, dolar 182, —, austriacă 27, —, coroana maghiară col 535, Marca polonă? —, —

Poșta Redacției

N. C. Cluj. Primim bucurii d-tale. Te rugăm să ne scrii cât mai des și atunci îți vom răspunde prin poșta —

Cetiți și răspândiți Tribuna Noastră

Invenția d-lui Radu

Primim numeroase asigurări din țile, că invențiunea „Ursol” a d-lui Ursu, coafar în Arad, are însușirea culoasă de a opri căderea părului păstră până la adânci bătrânețe, doabă trupească a noastră. Invențiunea misă ca foarte utilă din partea noastră și o recomandăm cu căldură cititorilor. După atâtea încercări streine, nefolositoare, credem că leacul găsit de forul român va aduce o mare bucurie menilor. Di Radu Ursu stă pe strada ensu, nr. 2.

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)